

DOSTÁL CONSULTING

EXCELLENCE IN HEALTH & PHARMA

Průvodce zdravotnictvím pro každého

Besedy s občany

Královéhradecký kraj, květen-červen 2022

JUDr. Ondřej Dostál, Ph.D., LL.M.

Co vše dnes probereme?

- **Jak funguje zdravotnictví v ČR**

- K čemu jsou zdravotní pojišťovny, proč jich je sedm a jak si zvolit tu pravou?
- Medicína a peníze: Na jaké zákroky, léky a pomůcky mám nárok? A zdarma?
- Doplatky, regulační poplatky, příplatky za „nadstandard“ a péče v cizině
- „Máme plno!“ aneb Odmítání pacientů, čekání na operace, dojezdové doby

- **Pacient a zdravotní péče**

- Záchranka: Kdy ji zavolat, kam pacienta odvezou, kdy lze péči odmítnout
- Zdravotnická dokumentace: Komu patří, jak do ní nahlédnout a pořídit si kopie
- Nemocné dítě nebo nesvéprávný: Práva a povinnosti rodičů a opatrovníků
- Citlivé“ diagnózy: O čem je lékař povinen mlčet a co je naopak povinen oznámit
- Poškozený pacient: Právní odpovědnost zdravotníků a nemocnic
- I zdravotník má práva – a pacient povinnosti.

Zdroje: <https://www.zdravopravo.cz/kontinualni-vzdelavani-ve-zdravotnictvi/>

Facebook: <https://www.facebook.com/Ondrej.Dostal.ZPS>

Úvodem: Prevence aneb lepší je zůstat zdravý

- **Dříve... Zákon „o péči o zdraví lidu“**

Péči společnosti o zdraví lidu musí odpovídat *snaha každého jednotlivce žít zdravě a vyvarovat se vlivů škodlivě působících na jeho zdraví*

- **I dnes... Zákon „o veřejném zdravotním pojištění“**

Pojištěnec je *povinen...*

- e) *podrobit se na vyzvání preventivním prohlídkám, pokud tak stanoví tento zákon nebo obecně závazné právní předpisy,*
- f) *dodržovat opatření směřující k odvrácení nemoci,*
- g) *vyvarovat se jednání, jehož cílem je vědomé poškození vlastního zdraví*

Preventivní prohlídky (aktuální stav k 20.5.2022)

Lékařské preventivní prohlídky zachraňují lidské životy a podporují zdraví nás všech. Preventivní prohlídky jsou pro pojištěnce v rámci ČR plně hrazeny ze zdravotního pojištění.

Máte nárok na tyto preventivní prohlídky (dle vyhlášky č. 70/2012 Sb., o preventivních prohlídkách – zde rozepsáno detailně):

A) Všeobecnou preventivní prohlídku u Vašeho registrujícího praktického lékaře – u dospělých vždy 1x za 2 roky (u dětí do 3 let je frekvence prohlídek u praktického lékaře pro děti a dorost častější, od 3 let věku pak ve stejném režimu jako u dospělých, tj. 1x za 2 roky)

Obsah všeobecné preventivní prohlídky:

- Doplnění pacientovy anamnézy.** V rodinné anamnéze je zvláštní důraz kladen na výskyt kardiovaskulárních, plicních a nádorových onemocnění, výskyt hypertenze, diabetu a poruch metabolismu tuků a na výskyt závislostí.
- Kontrola očkování.**
- Kompletní fyzikální vyšetření.** Obsahuje změření krevního tlaku, zjištění indexu tělesné hmotnosti (BMI), orientační vyšetření zraku a sluchu. Součástí prohlídky je v rámci onkologické prevence **zhodnocení rizik** z hlediska rodinné, osobní a pracovní anamnézy. Dále se provádí vyšetření kůže a u zjištěného podezření na riziko také vyšetření per rectum (konečníkem). U mužů se při pozitivní rodinné anamnéze provádí klinické vyšetření varlat. Ženám od 25 let, které mají v rodině výskyt zhoubného nádoru prsu nebo mají jiné rizikové faktory, má lékař provést klinické vyšetření prsů a poučít je o samovyšetřování.

Jak funguje systém zdravotnictví?

Kolik stojí české zdravotnictví?

- **Listina základních práv a svobod, čl.3 I**

- Každý má právo *na ochranu zdraví*. *Občané* mají na základě *veřejného pojištění* právo na *bezplatnou zdravotní péči* a na zdravotní pomůcky za *podmínek, které stanoví zákon*

- **Kolik stojí veřejné zdravotnictví**

- Ročně „proléčíme“ přes **400 miliard** korun
- To je zhruba **40 tisíc korun** na občana a rok

- **Kdo to celé platí?**

- Odvádíme povinně **13,5%** z našich výdělků (přímo či skrz zaměstnavatele)
- Za zhruba **šest milionů lidí** ale platí pojištění stát (tzv. státní pojištěnci: děti, senioři, studenti, rodiče na „mateřské“, azylanti..)
- Cca **4,6 milionů** ekonomicky aktivních platí pojištění „za sebe“ – a pak ještě jednou, skrz daně, za státní pojištěnce
- „Běžný živitel rodiny“ tedy dá na veřejné zdravotnictví kolem **100 tisíc korun** ročně

- **Co za tyto peníze dostáváme?**

- Bezplatnou zdravotní péči, léky a pomůcky v **rozsahu stanoveném zákonem** 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění
- A **co přesně** to je? Sledujte dál...

Jaká péče je hrazena?

- **Zdravotní péče je:**
  - Hrazená ze zdravotního pojištění, nebo
  - Nehrazená či částečně hrazená (doplátková)
- **Rozsah hrazené péče**
  - Vymezuje **výhradně zákon 48/1997 Sb. v § 13 a násl.**
  - Zahrnuje vyšetření a další výkony, léky, zdravotní pomůcky...
  - Úhrada mezi pojišťovnou a poskytovatelem nemá vliv na právo čerpat
- **Nehrazená péče (lidově „nadstandard“)**
  - Vše, co se do definic v 48/1997 Sb. nevejde, nebo co zákon vylučuje
  - Nehrazenou péči (léky, pomůcky) lze čerpat a platit z vlastního
- **Další pravidla:**
  - Co je dle zákona plně hrazeno, nelze/není třeba platit u lékaře „podruhé“
  - Pokud je část péče hrazena je (např. operace) a jiná část hrazena není (např. zvolený materiál), hradí se jen nehrazená část

KDE se můžeme léčit „zadarmo“?

- **Volba nemocnice, kliniky, ordinace**

- Právo volby kteréhokoliv smluvního zařízení
- §11, 48/1997: „Pojištěnec má právo...na **výběr poskytovatele zdravotních služeb** na území České republiky, který je **ve smluvním vztahu k příslušné zdravotní pojišťovně**, a na výběr zdravotnického zařízení tohoto poskytovatele; v případě registrujícího poskytovatele může toto právo uplatnit jednou za 3 měsíce“
- Spádovost dávno zrušena, možno zvolit si i pracoviště mimo region
- Nesmluvní zařízení: péče **neodkladná** hrazena i tam

- **Péče v jiných zemích Evropské unie**

- Volný pohyb osob, služeb
- **Nezbytná** péče (zpravidla úrazy, náhlá onemocnění na dovolené) hrazena stejně jako pro místní
- Možnost plánované léčby na základě **předchozího schválení** českou zdravotní pojišťovnou, hrazeno plně
- Možnost vycestování za plánovanou léčbou **bez schválení** zdravotní pojišťovnou, úhrada do výše českých tarifů
- Podrobnosti: Kancelář zdravotního pojištění, § 14 zákona 48/1997 Sb.

KDO se může léčit „zadarmo“?

- **Účastníci veřejného zdravotního pojištění**
  - Občané a další **osoby s trvalým pobytem**
  - Zahraniční pracovníci zaměstnaní v ČR
  - Azylanty a osoby v „**doplňkové ochraně**“
  - I bezdomovec je zpravidla pojištěnec
- **Lze se nepojistit, nebo připojistit?**
  - Účast ve veřejném pojištění je **povinná**
  - Lze si vybrat zdravotní pojišťovnu, u všech však **stejný rozsah úhrady**
  - Lze se připojistit **komerčně** na péči nehrazenou

Péče lékaře za 250 korun. Ošetřenka má pomoci lidem bez domova

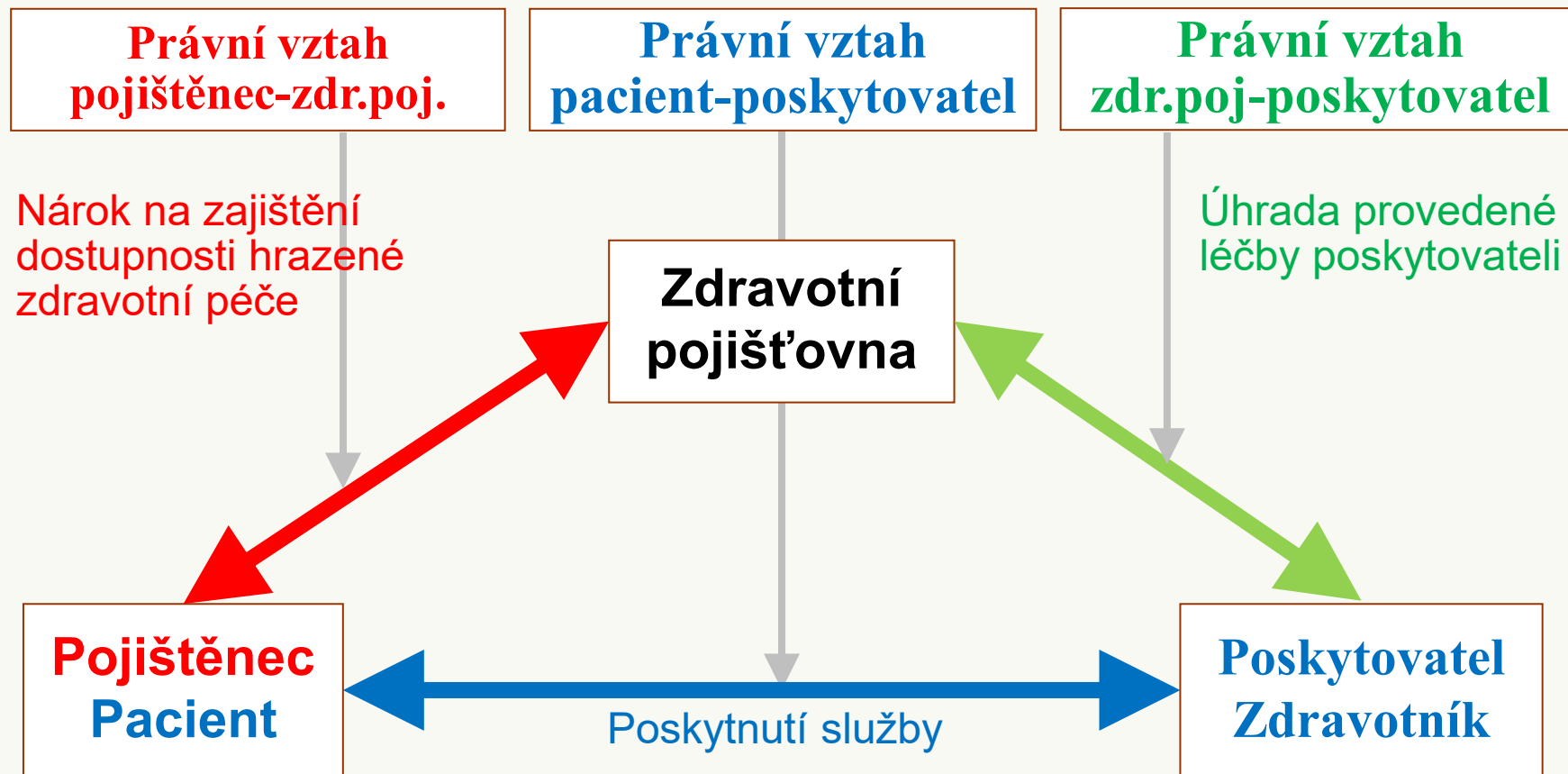
ALBERT MÁLEK

Lékařka Armády spásy Andra Pekárková tvrdí, že lidem bez domova není poskytována dostatečná lékařská péče.

Jak to funguje celé dohromady?

Soudnička: Lze si připlatit za lék/materiál?

- **Aktuální rozsudek NSS ČR**

- 9 Ads 434/2017, srpen 2019
- Věcná podstata: Nemocniční péče a (tehdy nehrazený) lék SPINRAZA v zahraničí
- Právní otázka oddělitelnosti nároku **na lék** a **na péči samou**

- **§ 13 ZVZP**

- *1) Ze zdravotního pojištění se hradí zdravotní služby poskytnuté pojištěnci s cílem zlepšit nebo zachovat jeho zdravotní stav nebo zmírnit jeho utrpení, pokud*
- *a) odpovídají zdravotnímu stavu pojištěnce a účelu, jehož má být jejich poskytnutím dosaženo, a jsou pro pojištěnce přiměřeně bezpečné,*
- *b) jsou v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy,*
- *c) existují důkazy o jejich účinnosti vzhledem k účelu jejich poskytování.*

- **§ 15/5 ZVZP**

- *Ze zdravotního pojištění se při poskytování lůžkové péče plně hradí léčivé přípravky (...), zdravotnické prostředky, léčivé přípravky pro moderní terapii a tkáně a buňky, v provedení nejméně ekonomicky náročném, v závislosti na míře a závažnosti onemocnění, a pojištěnec se na jejich úhradě nepodílí.*

- **NSS ČR:**

- *Zdravotní léčebná péče a poskytnutí léčivého přípravku jsou dvě samostatné zdravotní služby, jejichž úhradu zákon vzájemně nepodmiňuje, a není zřejmé, z čeho by měl vyplývat opak.*

Právo a přístup ke zdravotní péči

ANALYZA

Lékařům se snížil limit na zákroky, některé mohou na konci roku odmítat

MARTIN ČABAN

Komentátor

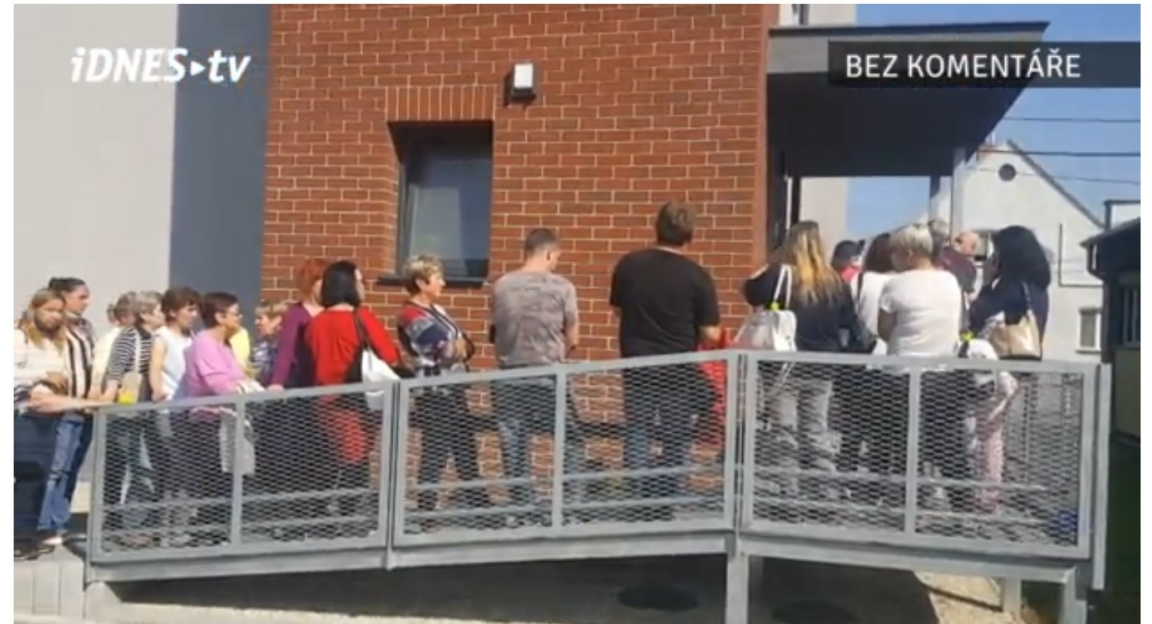

Boj o zubaře. Lidé v Ostravě stáli šest hodin ve frontě na přijetí do péče

14. září 2020 13:58, aktualizováno 15:10

Nejméně sto metrů dlouhý zástup lidí se od časného rána vinul centrem ostravské městské části Lhotka. Právě tam se totiž otevřela nová zubní ordinace s tím, že zubař přijme nové pacienty. Od noci tam tak čekaly stovky lidí i z desítek kilometrů vzdálených míst.

DOSTÁL CONSULTING

EXCELLENCE IN HEALTH & PHARMA

Definice: Plánovaná a neodkladná péče

- **Druhy zdravotní péče podle časové naléhavosti jejího poskytnutí jsou**
  - a) **neodkladná péče**, jejímž účelem je **zamezit** nebo **omezit** vznik **náhlých stavů**, které bezprostředně ohrožují život nebo by mohly vést k náhlé smrti nebo **vážnému ohrožení zdraví**, nebo **způsobují náhlou** nebo **intenzivní bolest** nebo náhlé změny chování pacienta, který ohrožuje sebe nebo své okolí,
  - b) **akutní péče**, jejímž účelem je **odvrácení vážného zhoršení** zdravotního stavu nebo **snížení rizika vážného zhoršení** zdravotního stavu tak, aby byly **včas zjištěny skutečnosti nutné pro stanovení nebo změnu individuálního léčebného postupu** nebo aby se pacient nedostal do stavu, ve kterém by ohrozil sebe nebo své okolí,
  - c) **nezbytná péče**, kterou z lékařského hlediska vyžaduje zdravotní stav pacienta, který je zahraničním pojištěncem, s přihlédnutím k povaze dávek a k délce pobytu na území České republiky; v případě zahraničních pojištěnců z členského státu Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarské konfederace musí být zdravotní péče poskytnuta v takovém rozsahu, aby zahraniční pojištěnec nemusel vycestovat do země pojištění dříve, než původně zamýšlel,
  - d) **plánovaná péče**, která není zdravotní péčí uvedenou v písmenech a), b) nebo c).

Odmítnutí péče (§ 48 ZoZS)

- **Poskytovatel, kterého si pacient zvolil, může odmítnout přijetí pacienta do péče, pokud**
  - a) by přijetím pacienta bylo **překročeno únosné pracovní zatížení** nebo jeho přijetí **brání provozní důvody (NEBO)**, personální zabezpečení nebo technické a věcné vybavení zdravotnického zařízení; **překročením únosného pracovního zatížení** se rozumí stav, kdy by zajištěním zdravotních služeb o tohoto pacienta došlo ke snížení úrovně kvality a bezpečnosti zdravotních služeb poskytovaných pacientům již přijatým,
  - b) (přílišná vzdálenost místa pobytu a výkon návštěvní služby), nebo
  - c) **není pojištěncem zdravotní pojišťovny, se kterou má poskytovatel uzavřenu smlouvu** podle zákona o veřejném zdravotním pojištění ...
- **Výjimky**
  - Poskytovatel **nesmí odmítnout přijetí pacienta do péče podle odstavce I** ...jde-li o pacienta, kterému je třeba poskytnout **neodkladnou péči**, jde-li o **porod** nebo jde o zdravotní služby, které jsou nezbytné z hlediska ochrany veřejného zdraví nebo ochrany zdraví při práci, dále jde-li o krizové situace nebo výkon ochranného léčení nařízeného soudem, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.
- **Písemné uvedení důvodů**
  - **Důvody odmítnutí přijetí pacienta** do péče podle odstavce I ...posuzuje poskytovatel.
  - Poskytovatel o odmítnutí přijetí do péče podle odstavce I ... vydá pacientovi **písemnou zprávu**, ve které je uveden důvod odmítnutí

Několik případových studií

24

VÁLKA NA UKRAJINĚ

COVID-19

DOMÁCÍ

SVĚT

REGIONY

EKONOMIKA

KUL

Nemocnice odmítly pacienta, ten pak zemřel v sanitce. Ministerstvo hledá viníka

19. 3. 2016

Ministerstvo zdravotnictví ustaví vyšetřovací komisi kvůli případu pacienta, který zemřel po desítkách minut v sanitce, protože ho odmítly přijmout dosahové nemocnice. Komise má osvětlit, zda zdravotníci pochybili, když záchranářskému dispečinku tvrdili, že nemají volné lůžko. Nemocnice se hájí, že informace neobsahovala sdělení o tom, že stav pacienta je akutní. Přijmout pacienta v takovém stavu totiž nařizuje zákon.

Žena porodila před nemocnicí, personál ji odmítl přijmout

Sanitka | Foto: Marián Vojtek

Přímo v areálu pražské Fakultní nemocnice Bulovka porodila žena v sanitce, protože ji těsně předtím nemocnice nepřijala. Potvrdila to jak pražská záchranka, tak nemocnice. Matka i novorozený

DOSTÁL CONSULTING

EXCELLENCE IN HEALTH & PHARMA

Nárok na časovou a místní dostupnost (§ 40 ZoVZP)

- **Zdravotní pojišťovny jsou povinny zajistit svým pojištěncům**
  - a) **místní dostupnost** hrazených služeb. Místní dostupností se rozumí **přiměřená vzdálenost místa poskytování hrazených služeb vzhledem k místu trvalého pobytu nebo k místu bydliště pojištěnce**. Místní dostupnost se vyjadřuje **dojezdovou dobou**. Místní dostupnost **zdravotnické záchranné služby** stanoví zákon, upravující zdravotnickou záchrannou službu. Dojezdovou dobou se pro účely tohoto zákona rozumí **doba v celých minutách**, která odpovídá efektivní dostupnosti místa dopravním prostředkem rychlostí která je přiměřená typu pozemní komunikace a je v souladu se zákonem upravujícím provoz na pozemních komunikacích. Dojezdové doby stanoví vláda nařízením
  - b) **časovou dostupnost hrazených služeb**. Časovou dostupností se rozumí zajištění poskytnutí **neodkladných a akutních hrazených služeb** ve lhůtě **odpovídající jejich naléhavosti**. Lhůty vyjadřující časovou dostupnost **plánovaných** hrazených služeb stanoví vláda nařízením.
- **Nařízení vlády 307/2012 o časové a místní dostupnosti**
  - 60-minutová místní dostupnost plánované lůžkové péče v základních oborech
  - 35-minutová místní dostupnost praktika či dětského praktika, 60- či 90-minutové dostupnosti specialistů
  - Časová dostupnost plánované péče: vybrané zákroky maximální čekací doba, dále dle individuálního posouzení lékařem

Jak si poradit s (ne)dostupností péče

- **Urgentní situace (porody, neodkladná péče)**

- Znat § 48 odst. 3) zákona 372/2011 Sb. o nemožnosti odmítnout (ani z kapacitních důvodů)
- Úkol pro příbuzného či doprovod pacienta...

- **Nedostupnost plánované péče**

- Odmítnutí poskytovatelem „z kapacitních důvodů“: Požadovat písemné potvrzení dle § 48/5 zákona
- Možnost přezkumu důvodnosti Krajským úřadem, odborem zdravotnictví
- Možnost přezkumu zdravotní pojišťovnou

- **Povinnosti pojišťovny zajistit dostupnost péče**

- Obrátit se na pojišťovnu v případě nezajištění
- Stížnost na Ministerstvo zdravotnictví, dohled nad zdravotními pojišťovnami, možnost postihu dle § 45a

- **Soudní žaloba na splnění povinnosti**

- Smluvního poskytovatele, který nedůvodně odmítá přijetí či poskytnutí péče
- Zdravotní pojišťovny, která nezajistila smluvně dostupnost

Zajištění dostupnosti: Zdravotnická linka Kraje

ZDRAVOTNICKÁ LINKA

841 155 155

- zajišťuje porady po telefonu v případě neakutních zdravotních potíží v kompetenci nelékařského zdravotnického pracovníka
- zprostředkovává konzultace s lékaři LSPP, praktickými lékaři nebo ambulantními specialisty
- poskytuje informace o tel. číslech zdravotnických zařízení – nemocnice, ambulance praktických lékařů, specializovaná pracoviště
- eviduje a poskytuje informace o zubní lékařské pohotovosti v Královéhradeckém kraji

Informační zdravotnické centrum, které tuto službu provozuje, nenahrazuje pro přivolání lékařské pomoci veřejně známou linku 155. Informační linka je k dispozici 24 hodin denně na čísle 841 155 155.

DOSTÁL CONSULTING

EXCELLENCE IN HEALTH & PHARMA

Požadavky na příplácení

Na výměnu kloubu se čeká i dva roky. Za 26 tisíc to jde za čtyři měsíce

Michaela Ryšavá redaktorka

7. 12. 2021 12:52 • 7 min čtení

Operace o pár měsíců dříve? Podle některých právníků je upřednostňování klientů za úplatu, pokud je zákrok hrazen zdravotní pojišťovnou, na hraně zákona, podle jiných za hranou (ilustrační foto). Autor • Shutterstock

Zaplat, nebo zmiz. Gynekologové vybírají poplatky, na které nemají nárok

8. května 2020 18:34

Většina gynekologů vybírá od pacientek registrační nebo každoroční poplatky. Částky se mohou vyšplhat až do několika tisíc korun. Pokud má lékař smlouvu s pojišťovnou, jedná nezákonně. Gynekologů je však málo a ženy mají strach se ozvat. Na chování si proto většinou nestěžují.

Praha bude v létě opět ztichlá, obává se šéf turistické centrály

Reklama

DOSTÁL CONSULTING

EXCELLENCE IN HEALTH & PHARMA

Příplácení: Kdy ano a kdy ne

- **§ 11 (1) ZoVZP:**

- Pojištěnec má právo...na poskytnutí hrazených služeb v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem, přičemž poskytovatel nesmí za tyto hrazené služby přijmout od pojištěnce žádnou úhradu,

- **§ 28 (3) ZoZS: Pacient má při poskytování zdravotních služeb dále právo**

- f) být předem informován o ceně poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a o způsobu jejich úhrady, pokud to jeho zdravotní stav umožňuje,

- **§ 45 (2) ZoZS: Poskytovatel je povinen**

- a) informovat pacienta o ceně poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění, a to před jejich poskytnutím, a vystavit účet za uhrazené zdravotní služby, nestanoví-li jiný právní předpis jinak,
- b) zpracovat seznam cen poskytovaných zdravotních služeb nehrazených a částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a umístit ho tak, aby byl seznam přístupný pacientům; to neplatí pro poskytovatele lékařské péče,

Jak si poradit s požadavky na zaplacení

- **U lékaře, v ordinaci či v nemocnici**
  - Požadovat poučení o ceně a o tom, proč u smluvního poskytovatele platím
  - Ptát se po ceníku služeb, vzít si účtenku, vzít si návrh smlouvy
  - Zdokumentovat neposkytnutí služeb při nezaplacení (jako u odmítání)
- **Možnost přezkumu neoprávněných požadavků – zdravotnické instituce**
  - Krajský úřad, odbor zdravotnictví
  - Zdravotní pojišťovna
- **Možnost přezkumu neoprávněných požadavků – soudy a policie**
  - Přestupek či trestný čin podvodu
  - Občanskoprávní řízení o vrácení peněz, případně náhradu škody

Rozsah hrazené péče

VZP SDÍLET

Eliška potřebuje k životu lék za půl milionu! Pojišťovna jí ho odepřela

Zdroj: ENEX 0:00 / 0:00

Motol obhajuje odmítnutí léčby malého Olivera

29. 6. 2020, 23:12 – kov, [Novinky](#)

Fakultní nemocnice Motol v pondělním vyjádření na svém webu obhajuje odmítnutí léčby malého Olivera lékem Zolgensma. Uvádí mimo jiné, že zařazení chlapce, který trpí spinální svalovou atrofií, do přípravy pro genovou léčbu neznamená automaticky její podání.

KATALOG DOMŮ ZDARMA **DŮM S T**

14 263 Kč Blanka
v programu Mladá rodina

Od 26. 5.

Rozsah hrazené péče

- **Vždy základ v zákoně 48/1997 Sb.**
- **Léčivé přípravky v ambulantní péči**
  - V ambulantní péči stanoví maximální cenu a úhradu SÚKL
  - Rozdíl mezi cenou a úhradou: Doplatkový lék (výše závisí na skutečné ceně a obchodní příirážce)
  - Právo na poučení o možné záměně za lék s nižším doplatkem
  - Roční limit na doplatky, 5000/1000/500 Kč, pojišťovna vrací, ale pozor na to, co se (ne)započítává
  - Pozor též na indikační a preskripční omezení
- **Zdravotnické prostředky v ambulantní péči**
  - Příloha zákona a činnost SÚKL
  - Taktéž pozor na podmínky a omezení úhrady (spoluúčást, maximální hranice)
- **Léky a zdravotnické prostředky v nemocnici**
  - Dělicí linie: definice lůžkové péče
  - Pravidlo „ekonomicky nejméně náročné varianty“, která je plně hrazena
  - Právo na poučení, individuální přístup, „vzhledem k potřebě pacienta“

Rozsah hrazené péče

- **Zdravotnická doprava**

- Nárok u osob, které se nemohou dopravovat běžným způsobem
- Hradí se přeprava k poskytovateli, do bydliště, mezi poskytovateli
- Hrazena je též návštěvní služba a domácí péče

- **Výjimečná úhrada dle § 16 ZoVZP**

- Příslušná zdravotní pojišťovna hradí postupem podle § 19 odst. 1 písm. a) ve *výjimečných případech* zdravotní služby *jinak ze zdravotního pojištění nehrazené*, je-li poskytnutí takových zdravotních služeb *jedinou možností z hlediska zdravotního stavu pojištěnce*.
- Nové schvalovací řízení od 1.1.2022, též pro lázeňskou péči či pomůcky schvalované pojišťovnou

Jak si právně poradit

- **Hrazené položky „ne-schvalované“**
  - Zdravotní pojišťovna sdělí, kde má smluvní poskytovatele
  - Smluvní poskytovatel vyzván k poskytnutí péče
  - Dále dle postupu pro odmítání péče
- **Hrazené položky „schvalované“**
  - Pacient, případně za pomoci lékaře, podává žádost o schválení na ZP
  - Dokládá vyjádření o splnění podmínek (např. §16), kopie zdravotnické dokumentace, posudky
  - V případě odmítnutí možno podat správní odvolání
  - V případě zamítnutí odvolání možný přezkum před správním soudem
  - U neodkladných případů v mezičase péče poskytována jako hrazená (problém poučení o ceně)
- **Rozsáhlá soudní judikatura k podmínkám, lhůtám atd.**

Zdravotnická dokumentace a právo na soukromí

Exposlanec Feri je v nemocnici. Policie mluví o pokusu o sebevraždu

SEZNAM ZPRÁVY

Exposlanec za stranu TOP 09 Dominik Feri.

19:36

Bývalý poslanec Dominik Feri, který čelí obvinění ze sexuálního obtěžování a znásilnění, byl převezen do nemocnice. Policejní mluvčí uvedl, že se podle prvotních informací pokusil o sebevraždu.

Experti se neshodli, zda má veřejnost právo znát důvod hospitalizace Zemana

Aktualizace: 15.09.2021 13:10 Vydáno: 15.09.2021, 13:10

Ilustrační foto - Prezident Miloš Zeman na Pražském hradě. ČTK/Šulová Kateřina [Koupit foto](#)

DOSTÁL CONSULTING

EXCELLENCE IN HEALTH & PHARMA

Zdravotnická dokumentace

- **§ 53 (1) Poskytovatel je povinen vést a uchovávat zdravotnickou dokumentaci a nakládat s ní podle tohoto zákona a jiných právních předpisů.**
- **§ 53 (2) Zdravotnická dokumentace podle účelu jejího zaměření obsahuje**
  - Identifikaci poskytovatele a pacienta
  - informace o zdravotním stavu pacienta, o průběhu a výsledku poskytovaných zdravotních služeb a **o dalších významných okolnostech souvisejících se zdravotním stavem pacienta a s postupem při poskytování zdravotních služeb**
- **Význam:**
  - Stížnosti a spory poskytovatel-pacient, včetně „sporů o zaplacení“
  - Řešení úhradových sporů se zdravotní pojišťovnou

Zdravotnická dokumentace: návaznost péče

- **§ 45 (2) ZoZS Poskytovatel je povinen**
  - **f) předat zprávu o poskytnutých zdravotních službách registrujícímu poskytovateli v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost**, je-li mu tento poskytovatel znám, a na vyžádání též poskytovateli zdravotnické záchranné služby nebo pacientovi; registrující poskytovatel v oboru zubní lékařství nebo v oboru gynekologie a porodnictví má povinnost předat zprávu jen v případě, kdy poskytnutí zdravotních služeb indikoval registrující poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost,
  - **g) předat jiným poskytovatelům zdravotních služeb nebo poskytovatelům sociálních služeb potřebné informace o zdravotním stavu pacienta** nezbytné k zajištění návaznosti dalších zdravotních a sociálních služeb poskytovaných pacientovi,

Zdravotnická dokumentace: přístup

- **§ 65 (1) Do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi mohou v přítomnosti zaměstnance pověřeného poskytovatelem nahlížet, pořizovat si její výpisy nebo kopie**
  - a) **pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta**; do záznamů autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky může pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta nahlížet nebo si pořizovat výpisy nebo kopie pouze v rozsahu záznamu popisu příznaků onemocnění, diagnózy, popisu terapeutického přístupu a interpretace výsledků testů,
  - b) **osoby určené pacientem**, zákonným zástupcem nebo opatrovníkem pacienta, pěstoun nebo jiná pečující osoba; v případě záznamů autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky se postupuje podle písmene a),
  - c) **osoby blízké zemřelému pacientovi** v rozsahu stanoveném v § 33 odst. 4;
  - postupy podle písmene a), b) nebo c) nesmí narušit poskytování zdravotních služeb.
- **§ 66 odst. 4 ZoZS**
  - (4) V případě, že je zdravotnická dokumentace vedena pouze **v elektronické podobě**, má pacient nebo jiná osoba oprávněná podle § 65 právo nahlížet dálkovým přístupem nebo **na pořízení její kopie na technickém nosiči dat, který si určí, nebrání-li tomu technické možnosti poskytovatele**; to neplatí, požaduje-li listinnou podobu.

Práva a povinnosti pacienta/pojištěnce

§ 28, práva pacienta

- **§ 28 (1) Zdravotní služby lze pacientovi poskytnout pouze s jeho **svobodným a informovaným souhlasem**, nestanoví-li tento zákon jinak.**
- **§ 28 (2) Pacient má právo na poskytování zdravotních služeb na **náležitě odborné úrovni**.**
- **§28 (3) Pacient má při poskytování zdravotních služeb dále právo**
  - a) na úctu, důstojné zacházení, na ohleduplnost a respektování soukromí při poskytování zdravotních služeb v souladu s charakterem poskytovaných zdravotních služeb,
  - b) **zvolit si poskytovatele** oprávněného k poskytnutí zdravotních služeb, které odpovídají zdravotním potřebám pacienta, a zdravotnické zařízení, pokud tento zákon nebo jiné právní předpisy nestanoví jinak,
  - c) **vyžádat si konzultační služby** od jiného poskytovatele, popřípadě zdravotnického pracovníka, než který mu poskytuje zdravotní služby; to neplatí, jde-li o poskytování neodkladné péče nebo o osoby ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence,
  - d) být seznámen s vnitřním řádem zdravotnického zařízení lůžkové nebo jednodenní péče (dále jen „vnitřní řád“),

§ 28, práva pacienta

- **§28 (3) Pacient má při poskytování zdravotních služeb dále právo**
- **e) na**
  - 1. **nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce**, popřípadě osoby určené zákonným zástupcem, pěstouna nebo jiné osoby, do jejíž péče byl pacient na základě rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu svěřen, je-li nezletilou osobou,
  - 2. nepřetržitou přítomnost opatrovníka, popřípadě osoby určené opatrovníkem, je-li osobou, jejíž svéprávnost je omezena tak, že není způsobilá posoudit poskytnutí zdravotních služeb, popřípadě důsledky jejich poskytnutí (dále jen „pacient s omezenou svéprávností“),
  - 3. **přítomnost osoby blízké nebo osoby určené pacientem**,
a to v souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem, a nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb; to neplatí, jde-li o osoby ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence; tím není dotčen § 47 odst. 1 písm. b),
- **g) znát jméno a příjmení zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků přímo zúčastněných na poskytování zdravotních služeb**
- **h) odmítnout přítomnost osob, které nejsou na poskytování zdravotních služeb přímo zúčastněny, a osob připravujících se na výkon povolání zdravotnického pracovníka,**
- **i) přijímat návštěvy** ve zdravotnickém zařízení lůžkové nebo jednodenní péče, a to s ohledem na svůj zdravotní stav a v souladu s vnitřním řádem a způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak,
- **j) přijímat ve zdravotnickém zařízení lůžkové nebo jednodenní péče duchovní péči a duchovní podporu**

§ 41, povinnosti pacienta

- **§ 41 (1) Pacient je při poskytování zdravotních služeb povinen**
  - a) **dodržovat navržený individuální léčebný postup**, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas,
  - b) řídit se **vnitřním řádem**,
  - c) **uhradit poskytovateli cenu** poskytnutých zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo jiných zdrojů, **kteřé mu byly poskytnuty s jeho souhlasem**,
  - d) **pravdivě informovat ošetřujícího zdravotnického pracovníka** o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech¹⁶⁾, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb,
  - e) **nepožívat během hospitalizace alkohol** nebo jiné návykové látky a **podrobit se na základě rozhodnutí ošetřujícího lékaře v odůvodněných případech vyšetření za účelem prokázání**, zda je nebo není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.
- **§ 41 (2) Povinnosti podle odstavce 1 písm. c) a d) náleží zákonnému zástupci pacienta nebo opatrovníkovi. Zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta je povinen vytvořit podmínky pro splnění povinností pacientem podle odstavce 1 písm. a), b) a e). Povinnosti podle odstavce 1 písm. a) a d), je-li pacient hospitalizován, se pro zákonného zástupce pacienta použijí přiměřeně; povinnost podle odstavce 1 písm. b), c) a e) platí i pro zákonného zástupce.**

Poučení a souhlas

Poučení o zákroku

- **§ 3 I (1) Poskytovatel je povinen**
  - a) zajistit, aby byl pacient **srozumitelným způsobem** v dostatečném rozsahu **informován o svém zdravotním stavu** a o navrženém individuálním léčebném postupu a všech jeho změnách ,
  - b) umožnit pacientovi nebo osobě určené pacientem **klást doplňující otázky**, vztahující se k jeho zdravotnímu stavu a navrhovaným zdravotním službám, které musí být srozumitelně zodpovězeny.
- **§ 3 I (2) Informace o zdravotním stavu obsahuje údaje o**
  - a) **příčině a původu nemoci**, jsou-li známy, jejím stadiu a předpokládaném vývoji,
  - b) **účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích** navrhovaných zdravotních služeb, včetně jednotlivých zdravotních výkonů,
  - c) **jiných možnostech poskytnutí zdravotních služeb**, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích pro pacienta...

Souhlas pacienta se zákrokem

- **(1) Souhlas s poskytnutím zdravotních služeb se pokládá za**
  - a) **svobodný**, je-li dán bez jakéhokoliv nátlaku,
  - b) **informovaný**, je-li pacientovi před vyslovením souhlasu podána informace podle § 31; souhlas se pokládá za informovaný také v případě, že se pacient podle § 32 odst. 1 podání informace vzdal.
- **(2) Písemná forma souhlasu** se vyžaduje, pokud tak stanoví jiný právní předpis nebo pokud tak s ohledem na charakter poskytovaných zdravotních služeb určí poskytovatel. Souhlas s hospitalizací musí být vždy v písemné formě. Na vyžádání je pacientovi poskytnuta kopie písemné formy souhlasu.
- **3) Pacientovi, kterému byla podána informace o zdravotním stavu nebo se podání informace podle § 32 odst. 1 vzdal a který odmítá vyslovit souhlas s poskytnutím zdravotních služeb**, nejde-li o případ, kdy lze zdravotní služby poskytnout bez souhlasu, je opakovaně podána informace o jeho zdravotním stavu v rozsahu a způsobem, ze kterého je zřejmé, že neposkytnutí zdravotních služeb může vážně poškodit jeho zdraví nebo ohrozit život. Jestliže pacient i nadále odmítá vyslovit souhlas, **učiní o tom písemné prohlášení (revers)**.

Nezletilí, nesvéprávní

▪ § 35

- (1) Při poskytování zdravotních služeb **nezletilému pacientovi** je třeba zjistit jeho názor na poskytnutí zamýšlených zdravotních služeb, jestliže je to přiměřené **rozumové a volní vyspělosti jeho věku**... Pro vyslovení **souhlasu** s poskytnutím zdravotních služeb **nezletilému pacientovi** se **použijí právní předpisy upravující svéprávnost fyzických osob** s tím, že nezletilému pacientovi lze zamýšlené zdravotní služby poskytnout na základě jeho souhlasu, jestliže je provedení takového úkonu **přiměřené jeho rozumové a volní vyspělosti odpovídající jeho věku**. Tím není dotčena možnost poskytování zdravotních služeb bez souhlasu.
- (2) Poskytnutí zdravotních služeb na základě souhlasu nezletilého pacienta **nebrání tomu**, aby ošetřující zdravotnický pracovník podal zákonnému zástupci informaci o poskytnutých zdravotních službách nebo zdravotním stavu nezletilého pacienta.
- (3) Jde-li o zdravotní služby, které spočívají v poskytnutí **...neodkladné péče**, která není péčí podle § 38 odst. 4, nebo...b) akutní péče, a...souhlas zákonného zástupce **nelze získat bez zbytečného odkladu**, rozhodne o jejich poskytnutí **ošetřující zdravotnický pracovník**. To neplatí, lze-li zdravotní služby poskytnout podle odstavce 1 na základě souhlasu nezletilého pacienta.
- (4) Jde-li o pacienta s **omezenou svéprávností**, odstavce 1 až 3 se použijí **obdobně** s tím, že věk pacienta se nezohledňuje.

Právní odpovědnost a soudní spory

Přehled typů právní odpovědnosti

- **Trestněprávní**

- Zásahy do nejdůležitějších práv osob – zdraví, soukromí, majetek
- Orgány činné v trestním řízení

- **Správní a disciplinární**

- Profesní komory a disciplinární řízení
- Stížnostní řízení dle zákona o zdravotních službách
- Stížnosti na zdravotní pojišťovny

- **Občanskoprávní**

- Finanční kompenzace škod na zdraví a dalších hodnotách
- Nemateriální újma
- Dokazujeme: Protiprávní jednání, škoda či újma, příčinná souvislost, zavinění

DOSTÁL CONSULTING

EXCELLENCE IN HEALTH & PHARMA

Děkuji za pozornost

Ondřej Dostál

E-mail: ondrej.dostal@zdravopravo.cz

Facebook: <https://www.facebook.com/Ondrej.Dostal.ZPS>